

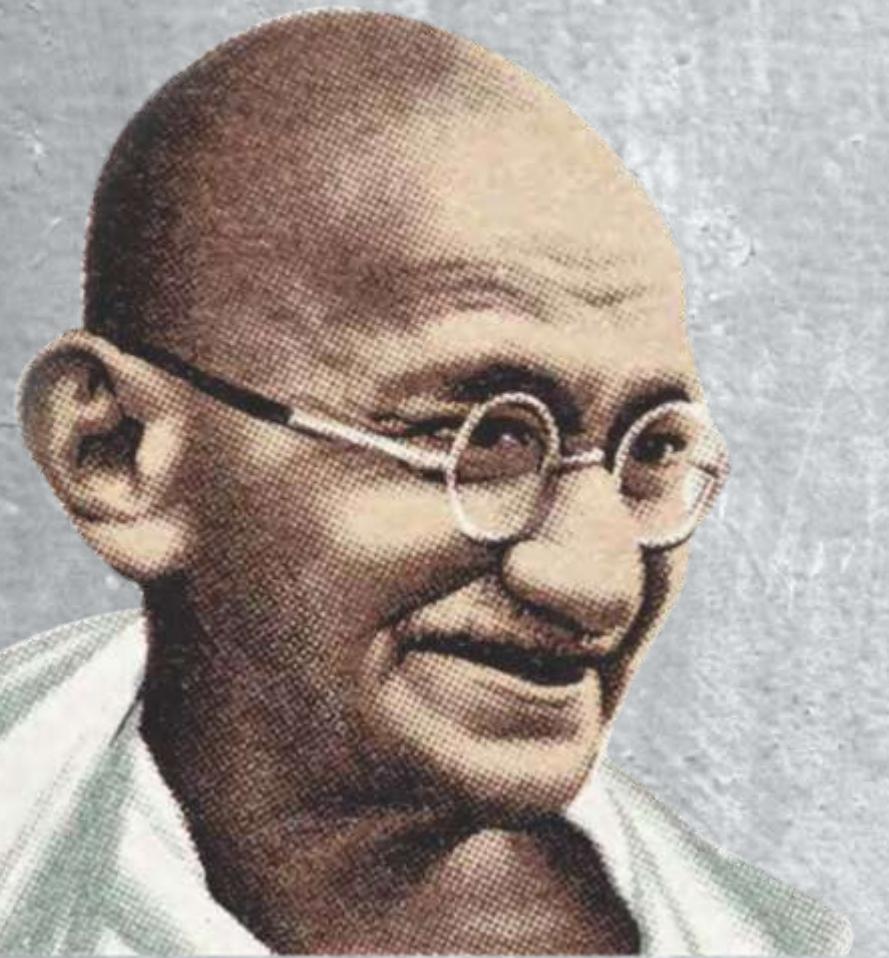
ਗਾਨ੍ਧੀ ਦੀ ਮੇਲਾ

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ 150ਵੀਂ ਵਰ੍਷ਾਂ

4 ਸਾਲ | ਰੇਲ ਅਤੇ ਕੋਇਲਾ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ
ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, 2018

ਨਿਯੁ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਵਿਜ਼ਨ 2022

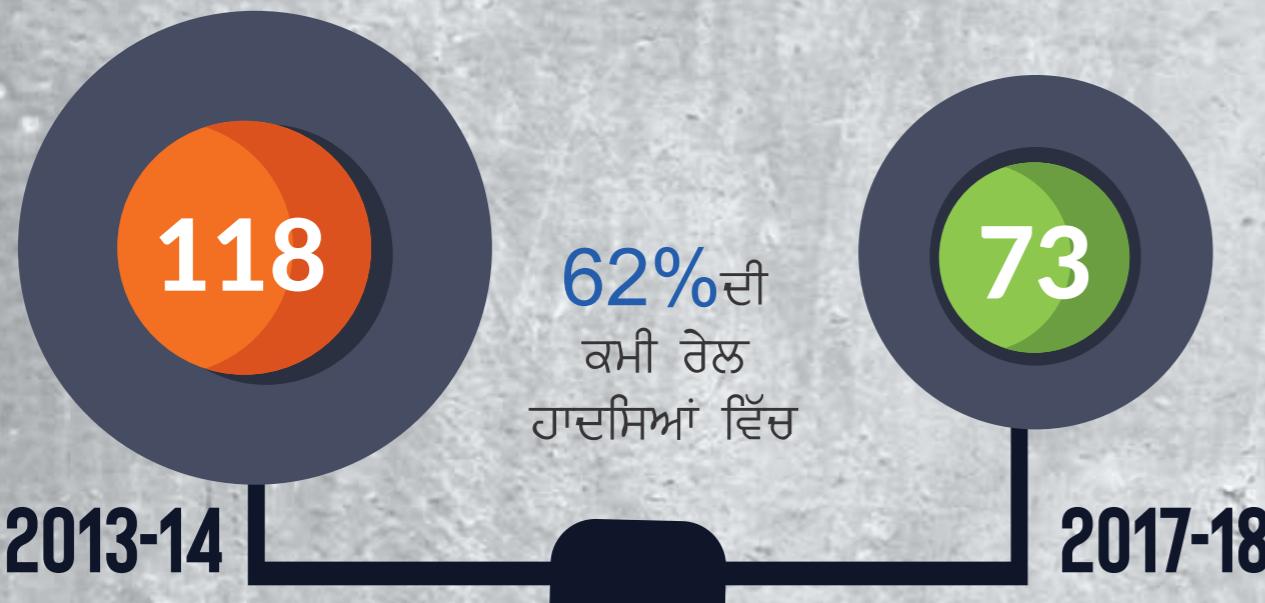
**“ਖੁਦ ਉਹ ਬਦਲਾਵ ਬਣੋ ਜੋ
ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ”**
ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ
(1869-1948)

ਰੇਲ ਅਤੇ ਕੋਇਲਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ 150ਵੀਂ ਵਰ੍਷ੀ ਵਰ੍ਗੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਤਕ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਭੁਮਿਕਾ ਅੱਜ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਟ੍ਰੈਨਾਂ ਦਾ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰੈਨ ਅੱਜ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਥਾਂਵਾਂ ਬਣ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸੱਚ, ਅਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਚਲਣ ਲਈ ਜੁੜਦੇ ਸੀ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਜਿਹਨਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ, ਉਹਨਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 75ਵੇਂ ਸਾਲ-2022 ਤਕ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਿਜ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰੇਲ ਅਤੇ ਕੋਇਲਾ ਮੰਤਰਾਲੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਬਉੱਚ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਸਰਬਉੱਚ ਤਰਜੀਹ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ 2017-18
ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤਕ ਦਾ ਬਿਹਤਰੀਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

1.1 ਲੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰਤੀ

“ਸੱਸਿਆ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਉਸਦਾ ਤਿੰਨ ਚੌਥਾਈ ਸਮਾਧਾਨ ਹੈ।”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਤੇਜ਼ੀਤਾਰ ਨਾਲ ਰੇਲ ਨਵੀਨੀਕਰਣ

2013-14 ਵਿੱਚ 2,926 ਕਿਮੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2017-18 ਵਿੱਚ 4,405 ਕਿ ਮੀ
ਰੇਲ ਨਵੀਨੀਕਰਣ - 50 ਦਾ ਵਾਧਾ

ਸਿਰਫ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਐਲ ਐਚ ਬੀ ਕੋਚਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਬਤੁੱਚ

ਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀ ਰੇਲ ਸੰਕਸ਼ਾ ਕੋਸ਼ (ਆਰ ਆਰ ਐਸ ਕੇ)
ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਰਚ ਲਈ ਰੁ 1 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੇ ਕੋਸ਼ ਦਾ ਸਿਰਜਣ ਹੁਣ ਤਕ
ਰੁ 16,000 ਕਰੋੜ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਛੁਟ ਉਵਰ ਬਿਜ ਹੁਣ ਸੇਫਟੀ ਆਇਟਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ
2009-14 ਵਿੱਚ ਐਸਤਨ ਸਾਲਾਨਾ 23 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2014-18 ਵਿੱਚ ਐਸਤਨ
ਸਾਲਾਨਾ 74 ਛੁਟ ਬਿਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ - 221% ਦਾ ਵਾਧਾ

ਫੌਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ

ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਐਲਫਿੰਸਟਨ ਰੋਡ-ਪਰੇਲ, ਕਰੀ ਰੋਡ ਅਤੇ ਅੰਬੀਵਲੀ ਸਟੇਸ਼ਨ: 'ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਛੁਟ ਉਵਰ ਬਿਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਸਾਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ/ਵੀਡੀਓ
ਸਰਵਿਲਾਂਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੋਡ ਉਵਰ
ਬਿਜ/ਰੋਡ ਅੰਡਰ ਬਿਜ/ਸਬ-ਵੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਐਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ 3 ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ

415

ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ

2004-14

1220

ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ

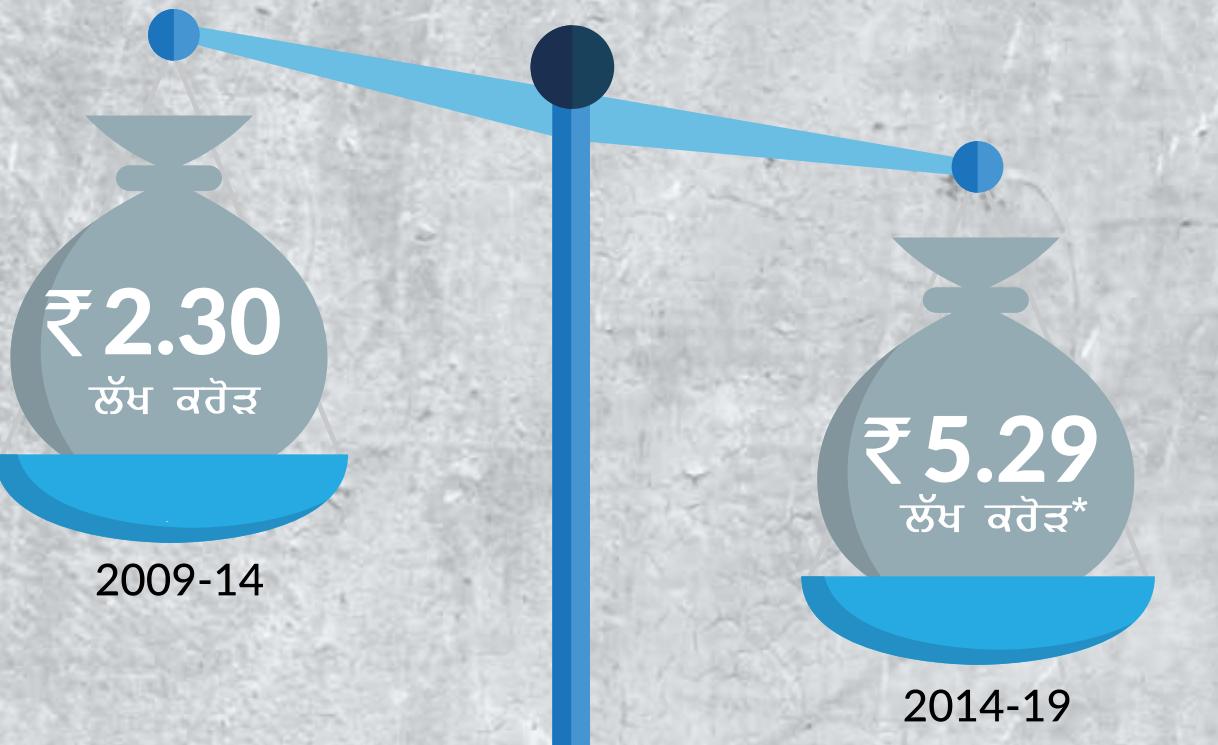
2014-18

ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 5,479 ਮਾਨਵਰਹਿਤ ਰੇਲਵੇ ਫਾਟਕ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਜੂਨ, 2018 ਤਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੇਲ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਨਵਰਹਿਤ ਰੇਲਵੇ ਫਾਟਕ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਖਰਚ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਵਾਪਾ

2009-14 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2014-19
ਵਿੱਚ ਦੁਗਣੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਸਤ
ਸਾਲਾਨਾ ਪੰਜਾਬ ਖਰਚ।

*ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ 2018-19 ਸਮੇਤ

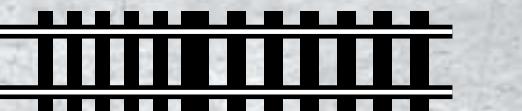
“ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਖੁਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ ਮੈਂ ਤਹਾਨੂੰ ਖੁਦ
ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਾ: ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਰੇਲ ਲਾਈਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀਸ਼ਨਿੰਗ
ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ

ਨਵੀਂ ਲਾਈਨ/ਦੁਹਰੀਕਰਣ/ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਲਾਈਨ
ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਅੱਸਤ ਕਮੀਸ਼ਨਿੰਗ ਦਰ 4.1
ਕਿਮੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ (2009-14) ਤੋਂ 59% ਵਧ ਕੇ 6.53
ਕਿਮੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ (2014-18)

4.1 ਕਿਮੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ (2009-14)

6.53 ਕਿਮੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ (2014-18)

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜੋੜਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਐਕਟ ਈਸਟ ਨੀਤੀ

ਪੂਰਬ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਨੈਟਵਰਕ ਬ੍ਰੋਡ ਗੇਜ਼ਵਿੱਚ
ਤਬਦੀਲ

ਜ਼ਿਗੀਬਾਮ-ਇਮਫਾਲ ਨਵੇਂ ਰੇਲ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਹਿਤ
ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੁਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ
ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਰੀ

ਮੇਘਾਲਿਆ (ਦੁਧਨੌਈ-ਮੇਂਦੀਪਾਬਾਦ), ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ
(ਕੁਮਾਰਘਾਟ-ਅਗਰਤਲਾ) ਅਤੇ ਮਿਜ਼ੋਨਮ (ਕਬਕਲ-
ਭੈਰਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਰੇਲ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਿਤ

ਰੁ 51,428 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ 1,397 ਕਿਮੀ
ਲੰਮੇ ਰੇਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਗਤੀ 'ਤੇ।

ਉਪਨਗਰੀ ਨੈਟਵਰਕ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੋਰ

ਬਜਟ 2018-19 ਵਿੱਚ ਰੁ 17,000
ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬੈਂਗਲੂਰੂ
ਉਪਨਗਰੀ ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਲਗਭਗ 15 ਲੱਖ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ

ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਡ ਕੋਚਾਂ ਵਾਲੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਲਾਲੀ,
ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਗਨਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਟੇਸ਼ਨ

ਬਜਟ 2018-19 ਵਿੱਚ ਰੁ 54,777
ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮੁੰਬਈ
ਉਪਨਗਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ

ਨਵੇਂ ਕੱਰਿਡੋਰ, ਵਾਧੂਲਾਈਨਾਂ/ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ
ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਿਗਨਲਿੰਗ

ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਡ ਕੋਚਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ
ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੁਲੋਟ ਦੇਣ

ਮੁੰਬਈ-ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਹਾਈ ਸਪੀਡ ਰੇਲ

ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੇਰੀ ਦੇ ਰਿਕੱਰਡ ਵਾਲੀ ਸਿੰਕਾਨਸੇਨ ਤਕਨੀਕ - 50 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ

ਸਫਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ - ਲਗਭਗ 8 ਘੰਟੇ ਤੋਂ 2 ਘੰਟੇ

ਜਾਪਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਿਆਜ਼ਦਰ 'ਤੇ ਰਕਮ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਇਸਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੌਕੇ

ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਹਾਈ ਸਪੀਡ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਬਣੇਗਾ।

“ ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਣਤਾ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਆਤਮਬੋਧ ਹੈ। ”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮਪੇਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ
ਲੋਕੋਮੋਟਿਵ ਕਾਰਖਾਨਾ

ਹਲਦੀਆ ਵਿੱਚ ਡੀਜ਼ਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮਲਟੀਪਲ
ਯੂਨਿਟ (ਡੇਮੂ) ਰੇਕ ਕਾਰਖਾਨਾ

ਆਗਾਮੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਮਰਾਠਵਾੜਾ ਦੇ ਲਾਤੂਰ ਵਿੱਚ ਉਪਨਗਰੀ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋ
ਟ੍ਰੈਨਾਂ ਲਈ ਕੋਚ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਖਾਨਾ

ਅਸਮ ਦੇ ਨਿਯੂਬੋਂਗਾਈਗਾਂਵ ਵਿੱਚ ਐਲ ਐਚ ਬੀ ਕੋਚਾਂ
ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਲਈ ਕਾਰਖਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਅਸਮ ਵਿੱਚ ਲਮਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡੇਮੂ/ਮੇਨਲਾਈਨ
ਈਐਮਯੂਸੈਡ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਬੁੰਦੇਲਖੰਡ ਦੇ ਝਾਂਸੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸੌਨੀਪਤ ਵਿੱਚ
ਕੋਚ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

“ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਲਾਈ ਹੀ
ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਦੌਲਤ ਹੈ।”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਬਿਜਲੀਕ੍ਰਿਤ ਰੇਲਵੇ

ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਜਲੀਕਰਣ

4,087 RKM
(2017-18)

ਛੇ ਗੁਣਾ ਤੋਂ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ

610 RKM
(2013-14)

ਬਿਜਲੀਕਰਣ
ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ
ਵਾਧਾ

ਗਤੀ

ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲੋਕੋਮੋਟਿਵ ਦਾ ਡੀਜ਼ਲ ਤੋਂ
ਬਿਜਲੀ ਟ੍ਰੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ

5,000 ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਬਿਜਲੀ ਲੋਕੋਮੋਟਿਵ-
ਪੁਰਾਣੇ ਸਰੂਪ ਨਾਲੋਂ 92% ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ

ਮਾਲਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਉਰਜਾ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਗਤੀ
ਲਈ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ 12,000 ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ
ਲੋਕੋਮੋਟਿਵ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਬਚਤ

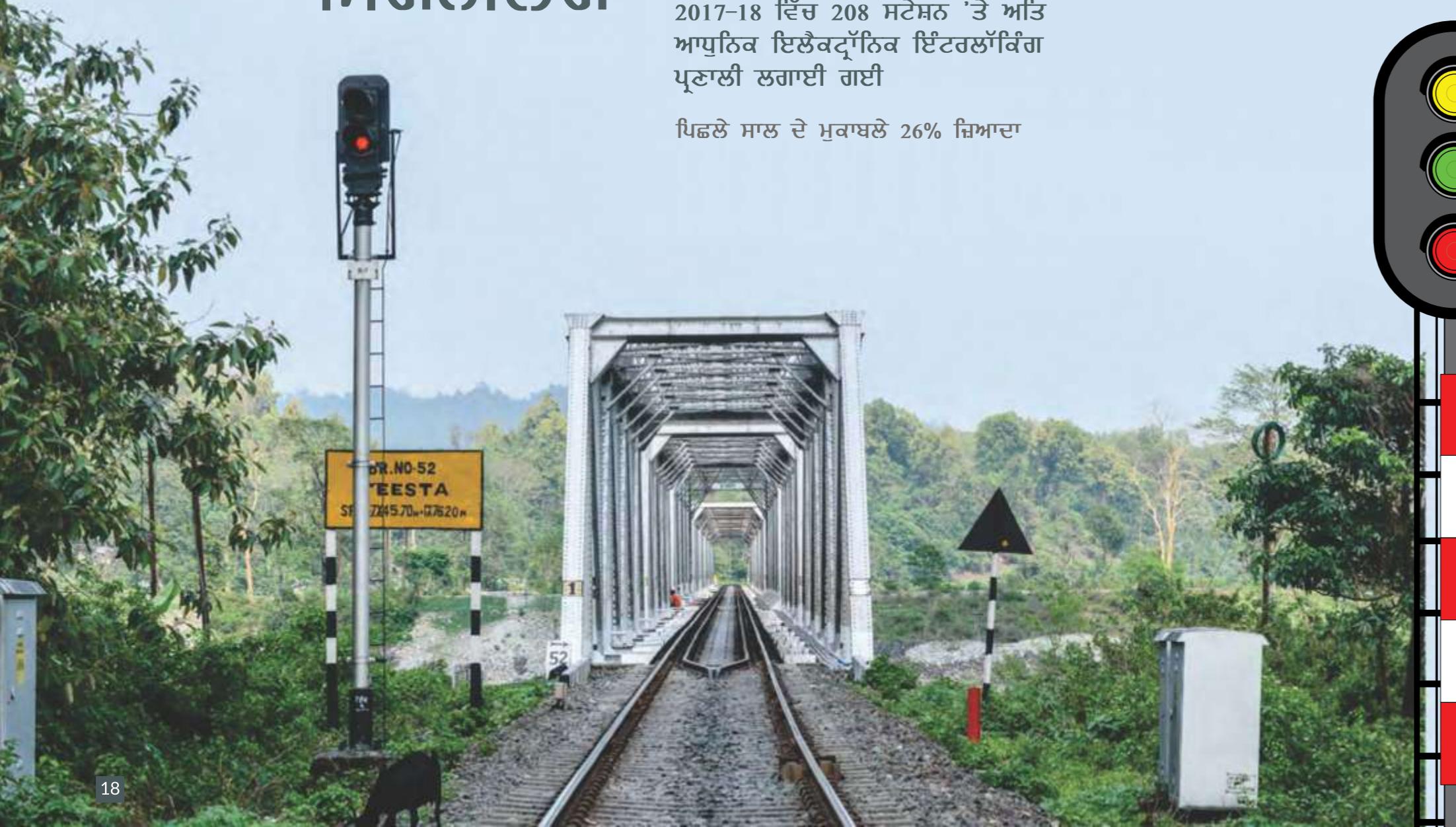
ਉਰਜਾ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਈੰਧਨ ਖਰਚ ਵਿੱਚ ਕਮੀ

ਪੂਰਣ ਬਿਜਲੀਕਰਣ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਰੁ 13,500 ਕਰੋੜ
ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਚਤ ਦੀ ਉਮੀਦ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰ
ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ

ਸਮਟੇਨੇਬਿਲਟੀ

ਕਾਰਬਨ ਨਿਕਾਸੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਸਮਟੇਨੇਬਲ
ਚਿਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ

ਨਵੀਂ ਰੇਲ, ਨਵੀਂ ਸਿਗਨਲਿੰਗ

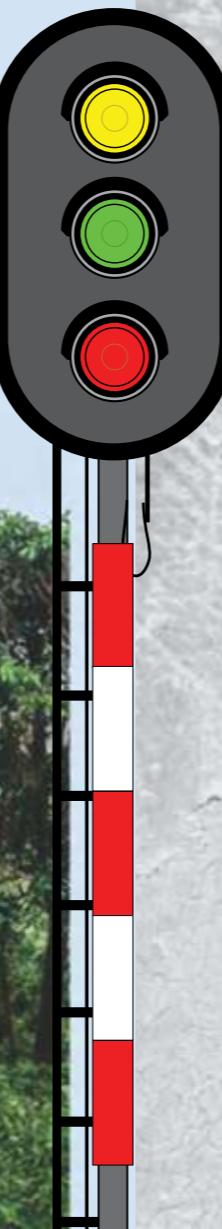
ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਾਂ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਗਨਲਿੰਗ
ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਪਨਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ

2017-18 ਵਿੱਚ ਸਿਗਨਲਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ
ਸੁਧਾਰਣ ਲਈ ਰੁ 1299 ਕਰੋੜ ਦਾ ਪੁੰਜੀਨਿਵੇਸ਼

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 31% ਜ਼ਿਆਦਾ

2017-18 ਵਿੱਚ 208 ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਤਿ
ਆਧੁਨਿਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਇੰਟਰਲੋਕਿੰਗ
ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਗਾਈ ਗਈ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 26% ਜ਼ਿਆਦਾ

ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਵਾਹਕ: ਮਾਲਭਾੜਾ

2022 ਤਕ ਮਾਲਭਾੜਾ ਢੋਆਢੁਆਈ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ
33% ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 45% ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ

ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਮਾਲਭਾੜਾ ਢੋਆਢੁਆਈ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਨਿਜੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫ੍ਰੇਟ ਟਰਮੀਨਲ (ਪੀ ਐਫ ਟੀ) ਨੀਤੀ - ਹੁਣ ਤਕ 58 ਪੀ ਐਫ ਟੀ ਅਧਿਸ਼ੁਦਿਤ

ਵੈਗਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਜੀ ਪੁੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਜਾਰੀ

2013-14 ਦੇ 1052 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2017-18 ਵਿੱਚ 1,162 ਮਿਲੀਅਨ ਟਲ
ਮਾਲਭਾੜਾ ਲਦਾਨ - ਹੁਣ ਤਕ ਦਾ ਬਿਹਤਰੀਨ, 10.5% ਦਾ ਵਾਧਾ

2017-18 ਵਿੱਚ ਮਾਲਭਾੜੇ ਗਈ ਰੁ 1.17 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਉਮੀਦ - ਹੁਣ ਤਕ
ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ 12% ਜ਼ਿਆਦਾ

ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਦਸਥਾ ਦਾ ਵਾਹਕ: ਡੀਐਫਸੀ

ਡੈਡਿਕੇਟਡ ਫ੍ਰੈਟ ਕਾਰਿਡੋਰ (ਡੀਐਫਸੀ)

2,822 ਕਿਮੀ ਲੰਬੇ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਭੀ ਐਂਡ ਸੀ ਦੀ 2019-20 ਤਕ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਿੰਗ

ਮਾਰਚ 2014 ਤਕ ਵੰਡੇ ਗਏ ਰੁ 12,749 ਕਰੋੜ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 39,157 ਕਰੋੜ ਦੇ ਠੇਕੇ ਵੰਡੇ ਗਏ (200 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਾ ਵਾਧਾ)

ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆਚੂਆਈ ਦੇ ਸਫਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਚੁਲਾਈ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੈਟਵਰਕ 'ਤੇ ਘੱਟ ਦਬਾਅ

ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਜਣ

ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣ

“ਸਵੱਛਤਾ ਭਰਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੈਂ”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਕਾਸ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਇੱਕ ਛਲਾਂਗ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਰਗੀਕਰਣ
ਆਮਦਾਨ, ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ, ਨੀਤੀਗਤ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ
ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਧੇਰੇ ਵਸਤੁਨਿਸ਼ਤ ਮਾਪਦੰਡ

ਮਾਰਚ, 2019 ਤਕ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ 68 ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ

ਸਥਾਨਕ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਤਕ 60 ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੁੰਦਰੀਕਰਣ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਬੀਬਰਾੰਜ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ
ਦਸੰਬਰ 2018 ਤਕ ਪੁਨਰਵਿਕਾਸ

ਸਾਰੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 100% ਐਲ ਈ ਡੀ ਲਾਈਟਾਂ ਨਾਲ ਰੋਸ਼ਨ

ਯਾਦਗਾਰ ਸਫਰ

ਮੁਸਾਫਰ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ

ਮਾਰਚ, 2019 ਤਕ, ਮੇਲ/ਪੈਸੇਜਰ ਟ੍ਰੈਨਾਂ ਦੇ 5,000 ਕੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਧਾਰ

ਆਧੁਨਿਕ ਟ੍ਰੈਨਾਂ/ਕੋਚ

ਪਹਿਲੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਟ੍ਰੈਨ-ਸੈਟ ਦੀ ਇਸ ਸਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨਿੰਗ

ਤੇਜਸ, ਅੰਤੇਦਿਆ ਅਤੇ ਹਮਸਫਰ ਟ੍ਰੈਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਡਬਲ ਡੈਕਰ ਉਦੇ ਰੇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਿਆਰ

ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਦੀਨਦਿਆਲੂ
ਅਤੇ ਅਨੁਭੂਤਿ ਕੋਚ

ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁੰਦਰ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਲੈਣ
ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਛੱਤ ਵਾਲੇ
ਵਿਸਟਾਫੋਮ ਕੋਚ

ਮੁਸਾਫਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਾ

ਨਵੀਆਂ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ

ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 407 ਨਵੀਆਂ ਟ੍ਰੈਨ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਤਿੰਦਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ
4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 1.37 ਲੱਖ ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਰੋਲਿੰਗ ਸਟੋਕ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਉਪਯੋਗ, ਅਸਾਸਿਆਂ ਦੇ ਦੌਹਨ
ਅਤੇ ਪੜਾਅ ਮਿਆਦ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ 22 ਨਵੀਆਂ
ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ 44 ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ

ਥਰਡ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ

100 ਗੁਪਤ ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਸਾਫਰ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਖਾਣਪੀਣ,
ਸਵੱਫਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪਾਲਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ

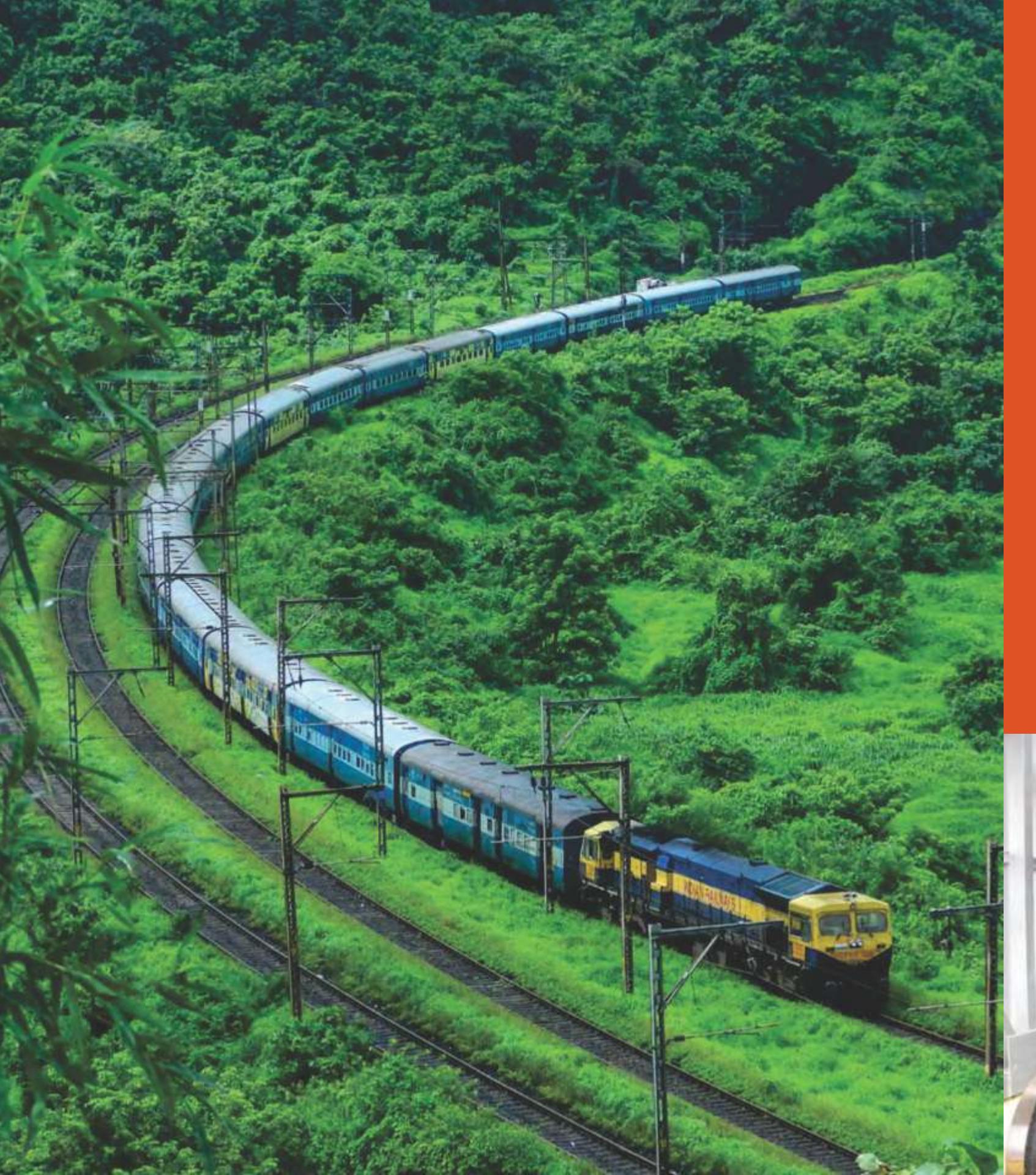
ਸਮਾਂ ਪਾਲਣ

ਇੰਡੀਆਸਟਰੀਅਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇ
ਕਾਰਨ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਪਾਲਣ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ

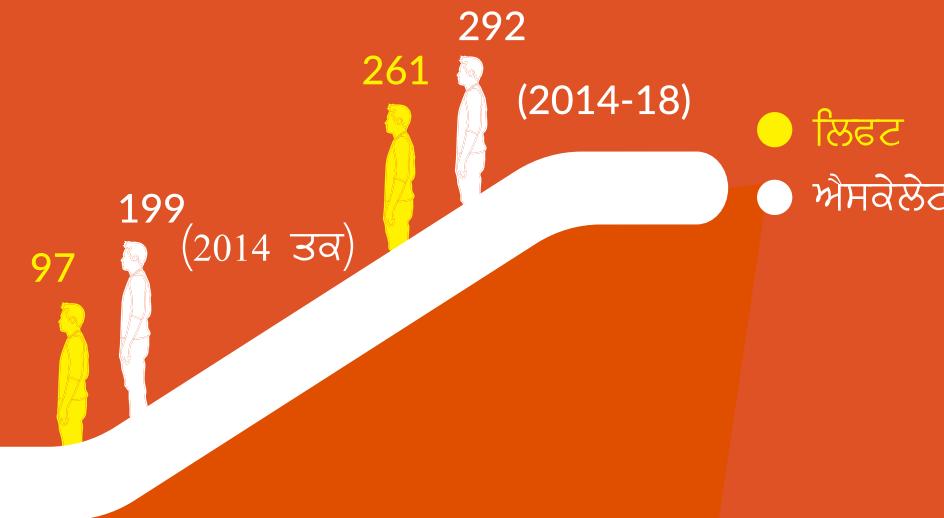
ਪਰ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ਆਵਾਜਾਈ
ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

ਪਰਿਚਾਲਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮੇਟੋਨੈਸ਼ਨ ਬਲਾਕ ਨਾਲ
ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਟਾਈਬ ਟੇਬਲਿੰਗ

ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ 1373
ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਸ ਐਸ ਐਸ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ

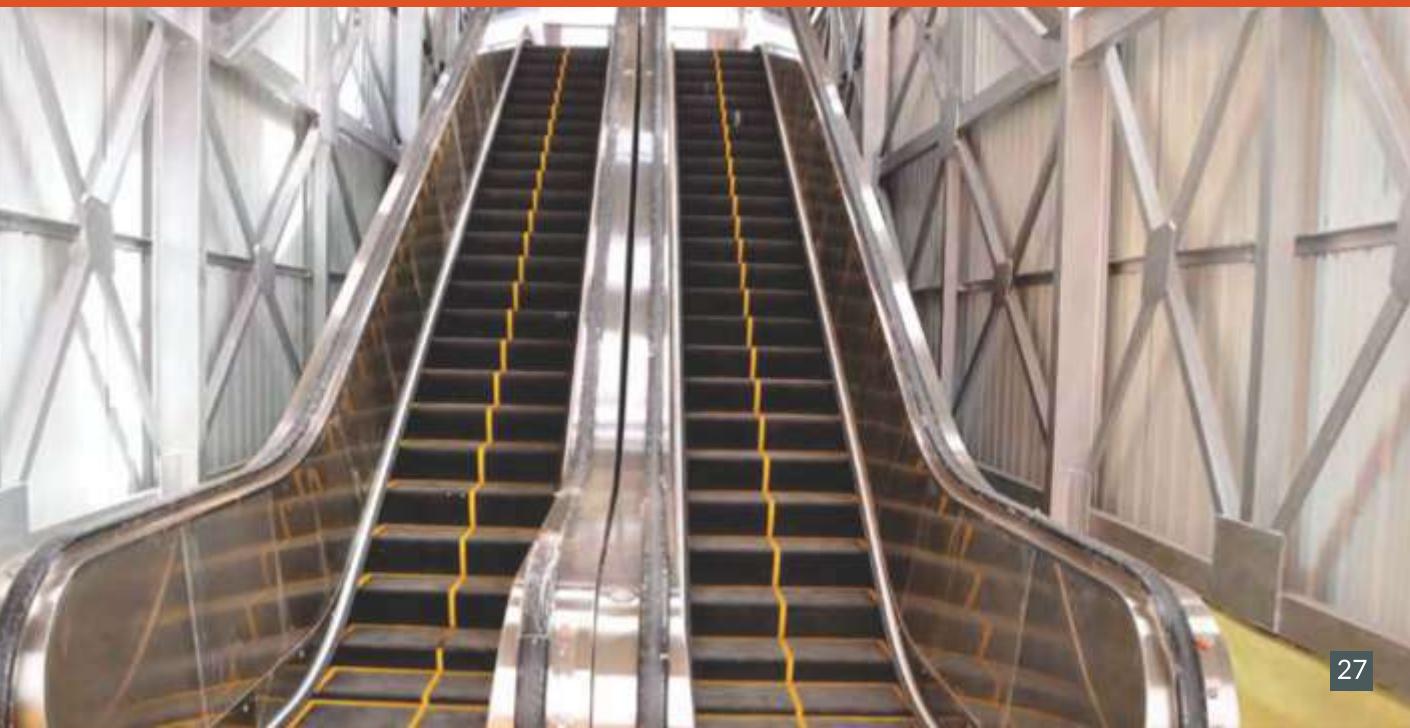

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਮੁਸਾਫਰ ਸਹੂਲਤਾਂ

ਐਸਕੇਲੇਟਰ ਅਤੇ ਲਿਫਟ

ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਯਾਤਰੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ

ਡਿਜੀਟਲ ਭਾਰਤ, ਡਿਜੀਟਲ ਰੇਲ

675 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਸਪੀਡ ਵਾਈ-ਫਾਈ ਸੇਵਾ
ਸਾਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਈ-ਫਾਈ ਸੇਵਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਏਗੀ।
ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਅੰਰਤਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।

**ਕੈਸ਼ਲੈਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਪੁਆਇੰਟ
ਅੱਫ ਸੇਲ (ਪੀ ਓ ਐਸ) ਮਸ਼ੀਨਾਂ**
ਲਗਭਗ 4000 ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ 9,100 ਪੀ ਓ ਐਸ ਮਸ਼ੀਨਾਂ

ਨੋ ਬਿਲ, ਫ੍ਰੀ ਡੂਡ ਨੀਤੀ : ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਿਲਿੰਗ ਲਈ
ਪੀ ਓ ਐਸ ਮਸ਼ੀਨਾਂ

ਈ-ਟਿਕਟਿੰਗ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 2014 ਵਿੱਚ 2,000 ਟਿਕਟ
ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 2018 ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ
20,000 ਟਿਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ

ਬੁਕਿੰਗ ਕਾਊਂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰੋਡਿਟ ਅਤੇ ਡੇਬਿਟ ਕਾਰਡਾਂ
ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿਕਟਾਂ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ
ਚਾਰਜ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਯਾਤਰੀ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ
ਰਿਅਲ ਟਾਈਮ ਸਮਾਧਾਨ

ਖਾਣਪੀਣ

2017-18 ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤਕ 16 ਬੇਸ ਕਿਚਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ

ਬੇਸ ਕਿਚਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸਵੱਫਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ
ਲਈ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਿਅਲ ਇੰਟੈਲਜੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਣੇ ਦੀ
ਤਿਆਰੀ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ

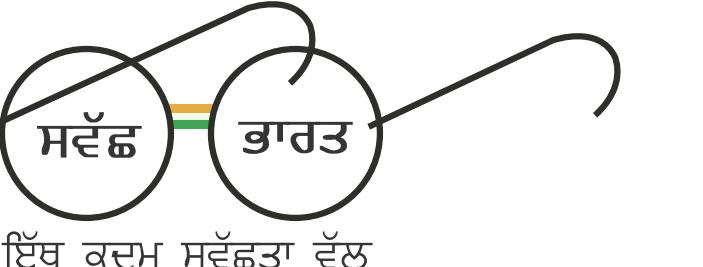
314 ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਈ-ਕੈਟਰਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂਅਤੇ 100 ਹੋਰ
ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ। 7,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਲੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ

300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਰਾਕੀ
ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਐਮ ਆਰ ਪੀ ਛਾਪਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ

ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਟਿਪ ਮੰਗਣ 'ਤੇ ਰੋਕ

32 ਰਾਜਧਾਨੀ, ਸ਼ਤਾਬਦੀ, ਦੁਰੰਤੋ ਅਤੇ ਗਤੀਮਾਨ ਟ੍ਰੈਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਕੈਟਰਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿਕਲਪਕ ਬਣਾਈ ਗਈ।

600 ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ 1,689 ਵੱਟਰ ਵੈਂਡਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ।

ਸਵੱਡਤਾ ਹੀ ਸੇਵਾ

488 ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮਸੀਨੀ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਮਾਰਚ 2019 ਤਕ ਸਾਰੇ ਉਪਨਗਰੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਮਸੀਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਫ਼ਸਫ਼ਾਈ

ਖੋਲੋ ਲਿਨੇਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਮਸੀਨੀਕ੍ਰਿਤ ਲਾਂਡ੍ਰੀ : 2009-14 ਵਿੱਚ 26 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2014-18 ਵਿੱਚ 33 ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਦਸੰਬਰ, 2019 ਤਕ ਯੋਤੇ ਹੋਏ ਲਿਨੇਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ 100% ਮਸੀਨੀਕ੍ਰਿਤ ਲਾਂਡ੍ਰੀ

ਟੀਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਾਇਓ-ਟਾਇਲੇਟ

ਸਥਾਪਿਤ ਬਾਇਓ-ਟਾਇਲੇਟ : 2004-14 ਵਿੱਚ 9,587 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2014-18 ਵਿੱਚ 1,17,164 ਮਾਰਚ, 2019 ਤਕ ਸਾਰੀਆਂ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਇਓ-ਟਾਇਲੇਟ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵੈਕਯੂਮ ਬਾਇਓ-ਟਾਇਲੇਟ ਦੀ ਪਰਖ।

ਦਸੰਬਰ, 2018 ਤਕ ਵੱਡੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਸਤੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸੈਨਿਟਰੀ ਪੈਡ ਡਿਸਪੈਸਿੰਗ ਮਸੀਨਾਂ।

ਰੇਲਵੇ ਟ੍ਰੈਕ ਦੀ ਸਵੱਡਤਾ

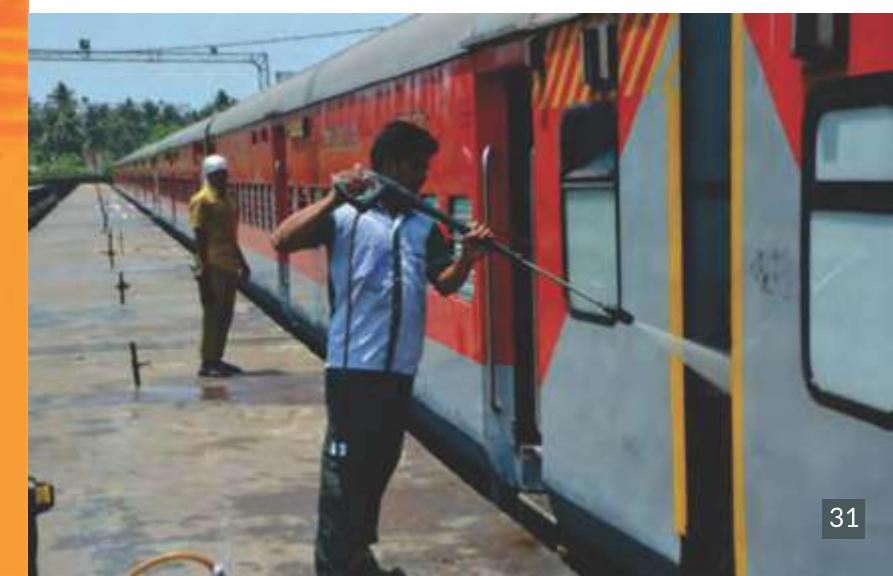
ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਂਟੋਮੈਟਿਕ ਰੇਲ-ਮਾਊਂਟਿੰਡ ਮਸੀਨ ਦੁਆਰਾ ਕੂੜੇ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਸ਼ੁਰੂ। ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਸੀਨਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਸੁਤੰਤਰ ਥਰਡ ਪਾਰਟੀ ਸਰਵੇਖਣ

ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਥਰਡ ਪਾਰਟੀ ਸਰਵੇਖਣ ਸ਼ੁਰੂ

ਹਾਊਸਕੀਪਿੰਗ ਠੇਕਿਆਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੇਟਿੰਗ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ

ਬਦਲਾਵ ਲਈ ਸੁਧਾਰ: ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ

ਸੇਵਾਸੰਬੰਧੀ ਠੇਕਿਆਂ ਦੀਆਂ
ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਰੀ

ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਬਚਤ ਲਈ
ਸੇਵਾ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਆਸਾਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਊਆ

ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਕਿਊਆ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ

ਈ-ਰਿਵਰਸ ਨੀਲਾਮੀ ਨੀਤੀ ਜਾਰੀ

ਰੁ 20,000 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਚਤ ਵਿੱਚ
ਸਹਾਇਕ ਹੋਏਗੀ

ਸਿੰਗਲ ਵੈਬ-ਪੋਰਟਲ ਦੁਆਰਾ 100 ਈ-ਪ੍ਰੋਕਯੋਗਮੈਟ
ਈ-ਪ੍ਰੋਕਯੋਗਮੈਟ ਪੋਰਟਲ ਦੁਆਰਾ 17 ਲੱਖ
ਈ-ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ

2014 ਵਿੱਚ ਆਈ ਆਰ ਈ ਪੀ ਐਸ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ
ਰਜਿਸਟਰਡ 19,867 ਵੈਡਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2018 ਵਿੱਚ
81,127 ਵੈਡਰ - 4 ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ

ਜੀ ਈ ਐਮ (ਗਵਰਨਮੈਟ ਈ-ਮਾਰਕੇਟਪਲੇਸ) ਦੇ
ਜ਼ਰੀਏ ਸਧਾਰਨ ਉਪਯੋਗ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ
ਪ੍ਰੋਕਯੋਗਮੈਟ ਲਾਜ਼ਮੀ।

ਵੈਡਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਰਸਟ ਇਨ ਫਰਸਟ
ਆਉਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ

ਸਾਰੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈਟਰ ਅੱਛ ਕ੍ਰੇਡਿਟ
ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਵਰਕਿੰਗ ਕੈਪੀਟਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ
ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ

ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦੀ ਨੋਟ, ਸਪਲਾਇਰ ਬਿਲ ਅਤੇ ਰਸੀਦੀ
ਚਲਾਨਾਂ ਦਾ ਡਿਜੀਟਲਕਰਣ

ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਭਗ ਰੁ 50,000 ਕਰੋੜ ਦੇ
ਰਸੀਦੀ ਨੋਟ, ਰਸੀਦੀ ਚਲਾਨ

“ਸੁਧਾਰ ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।
ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ
ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ
ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ।”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਸੋਧ ਡਿਜ਼ਾਈਨਸ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ
ਬਾਰੇ ਸੰਗਠਨ (ਆਰਡੀਐਸਓ)
ਵਿੱਚ ਆਸਾਨ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਕਿਊਆਵਾਂ

ਨਾਮਜ਼ਦ ਏਜੰਸੀਆਂ (ਆਰ ਡੀ ਐਸ ਓ ਉਤਪਾਦਨ
ਈਕਾਈਆਂ ਆਦਿ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਵੈਡਰਾਂ ਦਾ
ਵਿਵਰਣ ਅੱਨਲਾਈਨ ਉਪਲਬਧ

ਪ੍ਰਕਿਊਆ ਸਮੇਂਸੀਮਾ 30 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 6 ਮਹੀਨੇ
ਕੀਤੀ ਗਈ।

13 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੇਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ

ਫੀਲਡ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਕਤੀਕਰਣ

ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਮਹਾਂਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ
ਵੱਧ ਸੀਮਾ ਤਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਤੇਜ਼ਪ੍ਰਕਿਊਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮੰਡਲ ਰੇਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ
ਸੇਵਾ ਠੇਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਵੈਂਡਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਉਤਪਾਦਨ
ਬੀਕਾਈਆਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਕਰਣ

“ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਇੱਕ ਸਾਗਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਹੈ ਜਿਸਦੀਆਂ ਕੁਝ ਬੂਦਾਂ ਜੇਕਰ ਗੰਦੀਆਂ ਹੋ
ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਗਰ ਗੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ

ਲੋਕੋ ਪਾਇਲਟ, ਗਾਰਡ, ਟੀ ਟੀ ਈ ਜਿਹੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ
ਲਈ ਰਨਿੰਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ

ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੱਲੋਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ਼ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ

ਬਿਹਤਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ
(ਆਰ ਪੀ ਐਫ) ਬੈਰਕਾਂ ਦਾ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ

ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਚਿਕਿਤਸਾ ਜਾਂਚ (ਆਰ ਪੀ
ਐਫ ਲਈ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ)

ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਾਣ

ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਮਗਿਆਂ
ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 33 ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੁਆਏ।

ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ, 2018 ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਤੇ
ਵੇਟਲਿਫਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ
10 ਸੌਨ ਤਮਗੇ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੁਆਏ।

ਓਲੰਪਿਕ 2016 ਵਿੱਚ ਸਾਕਸ਼ੀ ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਾਂਸੀ ਦਾ
ਤਮਗਾ ਜਿੱਤਿਆ।

ਕੁਸ਼ਲ ਕਾਰਜਬਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਵੱਡੇਦਰਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ
ਪਹਿਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੇਲ ਅਤੇ
ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ

ਕੁਸ਼ਲ ਮਾਨਵ ਸਾਧਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ
ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ

ਭਾਰਤੀ ਰੇਲ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਵਧੀ

ਅਗਸਤ 2018 ਵਿੱਚ 2 ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸ਼ੁਰੂਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ -
ਬੀ ਬੀ ਏ (ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਅਤੇ ਬੀ ਐਸ ਸੀ
(ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਤਕਨੀਕ)

2019 ਤੋਂ ਪੈਸਟ ਗੈਜੂਏਟ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸ਼ੁਰੂਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਨਵੀਨਤਮ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਉਪਯੋਗ ਦੇ
ਜ਼ਰੀਏ ਬਿਹਤਰ ਕਾਰਜ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਕਸ਼ਮ

ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 5 ਦਿਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸਥਾਨ/ਕਲਾਸ
ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ

ਅਪ੍ਰੋਟਿਸ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ, ਕੁਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਖਿਆ ਦੇ
5% ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਅਪ੍ਰੋਟਿਸ ਨੂੰ ਕੌਸ਼ਲ ਸਿਖਲਾਈ

ਅਪ੍ਰੋਟਿਸ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਲਗਭਗ 20,000 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ
31,000 ਕੀਤੀ ਗਈ।

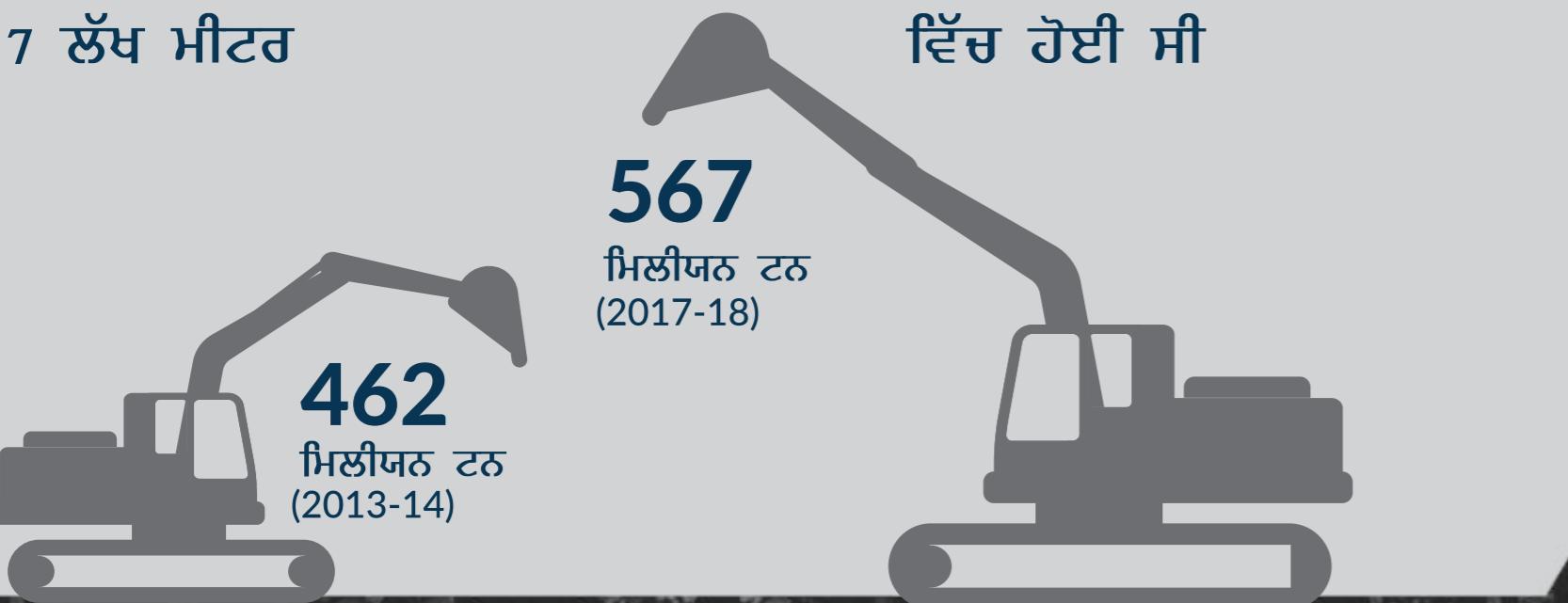
“ ਧਰਤੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਹਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ
ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੇ
ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਨਹੀਂ”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਕੋਇਲਾ:

ਰਾਸਟਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਏਂਪਨ

ਕੋਇਲੇ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ
ਲਗਭਗ ਦੁਗਣੀ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ:
2013-14 ਵਿੱਚ 6.9 ਲੱਖ
ਮੀਟਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ
2017-18 ਵਿੱਚ
13.7 ਲੱਖ ਮੀਟਰ

ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਲ
ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ
105 ਮਿਲਿਅਨ ਟਨ ਦਾ
ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਜੋ 2013-14
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 7 ਸਾਲਾਂ
ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ

ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ
ਕੋਇਲਾ ਆੱਫਟੈਕ
ਵਿੱਚ 23% ਦਾ ਵਾਧਾ

ਬਿਹਤਰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲਾ ਕੋਇਲਾ

ਕੋਇਲੇ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬਰਡ
ਪਾਰਟੀ ਸੈਪਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਆ

ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ 100% ਕ੍ਰਸ਼ਡ ਕੋਇਲਾ

ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਰੇਨੀ ਕੋਲਰੀਜ਼ਕੰਪਨੀ
ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਰੀਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ

ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ

ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ
ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਕੋਇਲੇ (ਸਪੈਸਿਫਿਕ ਕੋਲ ਕੰਜ਼ਮਪਸ਼ਨ)
ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ 8% ਦੀ ਕਮੀ

“ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ
ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਨਿਯੂ ਇੰਡੀਆ ਲਈ ਕੋਇਲਾ ਸੁਧਾਰ

ਕਮਰਸ਼ਿਅਲ ਕੋਇਲਾ ਖਨਨ

1973 ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਇਲਾ ਖਨਨ
ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਸੁਧਾਰ

ਕੋਇਲੇ ਦੀ ਦਰਮਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ
ਆਏਗੀ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਕੋਇਲਾ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ
ਊਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਸਚਿਤ ਹੋਏਗੀ।

ਵਧੇ ਹੋਏ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੋਜ਼ਗਾਰ
ਦਾ ਸਿਰਜਣ

ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਈ-ਨੀਲਾਮੀ ਨਾਲ ਕੋਇਲਾ ਬਲੱਕ ਦੀ ਵੰਡ

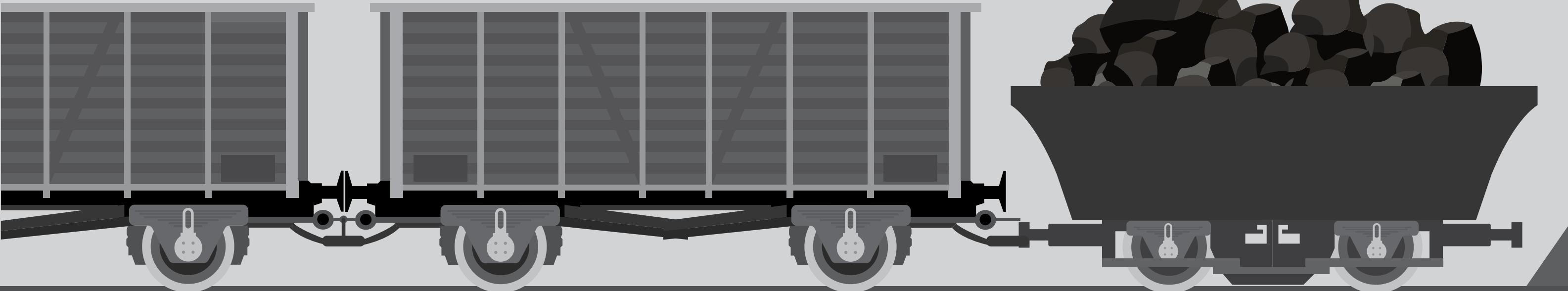
89 ਕੋਇਲਾ ਖਾਣਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ
ਨੀਲਾਮੀ ਅਤੇ ਵੰਡ

ਕੋਇਲਾ ਉਤਪਾਦਕ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ 100% ਮਾਲੀਆ

ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ

ਕੋਇਲਾ ਲਿੰਕੇਜ ਦਾ ਰੈਸ਼ਨਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ

55.66 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਕੁਲ ਕੋਇਲਾ ਮੂਵਮੈਂਟ
ਦੇ ਰੈਸ਼ਨਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨਾਲ 3,359 ਕਰੋੜ
ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਬਚਤ

ਸ਼ਕਤੀ

(ਸਕੀਮ ਫੱਰ ਹਾਰਨੈਸਿੰਗ ਐਂਡ ਐਲੋਕੇਟਿੰਗ
ਕੋਇਲਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟਲੀ ਇਨ ਇੰਡੀਆ)

ਕੋਇਲਾ ਲਿੰਕੇਜ ਦੀ ਨੀਲਾਮੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ
ਪਰਿਵਰਤਨਕਾਰੀ ਨੀਤੀ

ਸਸਤੀ ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਕੋਇਲਾ ਵੰਡ

ਸ਼ਕਤੀ ਤਹਿਤ 16 ਈਧਨ ਸਪਲਾਈ ਸਮੱਝਤਿਆਂ 'ਤੇ
ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਰੇਲ ਕੋਇਲਾ ਸਹਿਯੋਗ

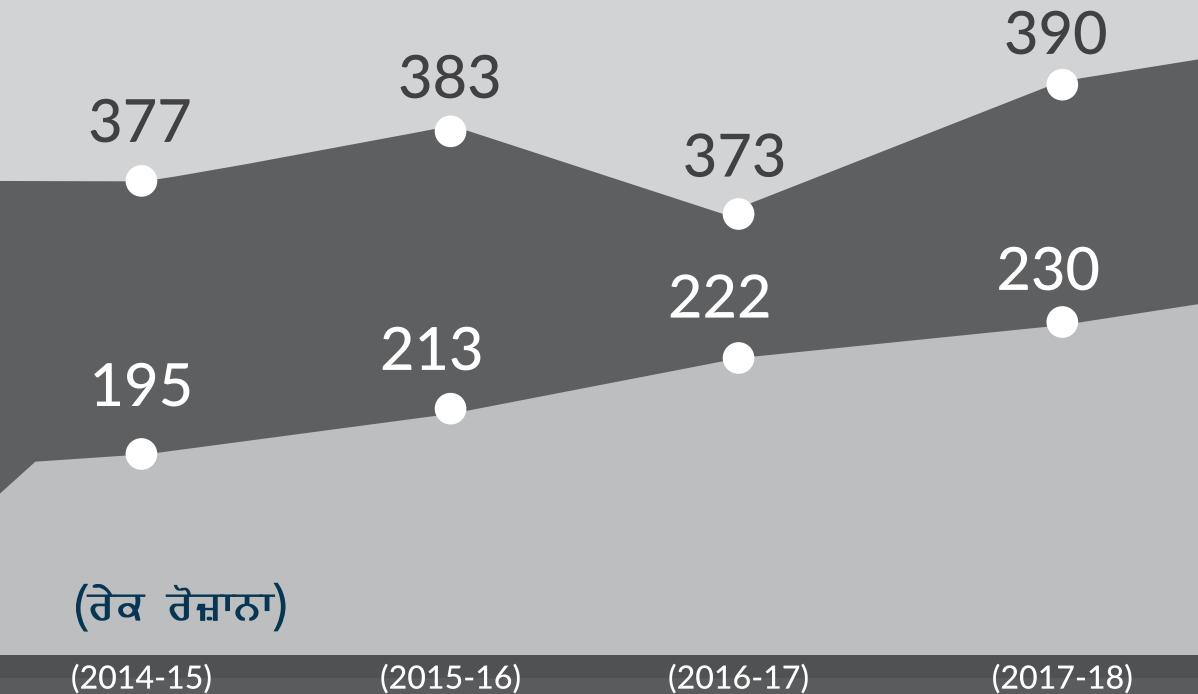
ਕੋਇਲਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਇਲਾ ਨਿਕਾਸੀ
ਦੇ 14 ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ

ਚਿਰਾ ਤੋਂ ਉੜੀਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਟੋਰੀ - ਸ਼ਿਵਪੁਰ ਨਵੀਂ ਰੇਲ
ਲਾਈਨ (44 ਕਿਮੀ) ਦਾ ਟੋਰੀ - ਬਾਲੂਮਾਖ ਰੇਲ ਖੰਡ
9 ਮਾਰਚ, 2018 ਤੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ

ਉੜੀਸਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਰਸੁਗੁੜਾ - ਬਾਰਾਪੱਲੀ (53 ਕਿਮੀ)
ਰੇਲ ਲਾਈਨ ਪੂਰਣ

ਕੁਲ ਕੋਇਲਾ ਲਦਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

● ਕੁਲ   ● ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ

“ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ
ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜਾਣਨ
ਦਾ ਬਿਹਤਰੀਨ ਉਪਾਅ ਹੈ”

- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

